ИМ Дц -IV Оф № 43
Инв. № 52

Година I. Дупница, 7 Мартъ 1921 год. Брой 13.

Свѣтлина

Вѣстникъ за информация, култура и народно стопанство.

Урежда се отъ редакционенъ комитетъ при сътрудничеството на обществени дѣйци и др. Излиза всѣки понедѣлникъ. Абонаментъ за 3 мѣсеци 6 лева, единъ брой 2 ст. Обявления се плаща: на I стр. 80 ст. кв. см. на останалитѣ по 60 ст. на учреждения по 60 ст дума. Ржкописи не се връщатъ. Адресъ: т. „СВѣТЛИНА".

Г-ца Надежда Г. Пилева
и
Г-нъ Стефанъ Христовъ
Сгодени 26 II 1921 год.
Дупница Дупница

Г-ца Милка Я. Мордехай
и
Г-нъ Аврамъ Я. Алкалай
търговецъ
— сгодени —
Дупница, 12 февруари 1921 год.

ОБЛАГОРОДЕНИ ЛОЗИЧКИ
и
ОВОЩНИ ДРЪВЧЕТА
ПРОДАВА
ЗЕМЛ. СТОПАНСТВО „ОВОЩАРНИКА", Дупница
(при гарата Бдинци) и
издава
Практическо ржководство по овощарството
отъ овощарь-пипинериста Т. К. Пеховъ.
Цѣна 25 лева.
Мостри отъ дръвчетата и лозитѣ има прѣтъ бакалницата на Ив Близнаковъ, Дупница.

СКРЪБНА ВѢСТЬ

Съ болка на сърдце извѣстяваме на роднини, приятели и познати, че многообичниятъ ни баща и дѣдо

Христо П. Дачинъ

(на 75 год. възрасть)

вчера 9 часътъ слѣдъ пладнѣ, слѣдъ дълго и мжчително боледуване прѣдаде Богу духъ, като ни потопи въ голѣма скръбь.

Мили татко,

Ти ни оставящъ тъкмо тогава, когато ний за полаганитѣ ти грижи трѣбваше да ти се отплатимъ. Твоя благъ характеръ и добри обноски както спрямо насъ, тъй и къмъ всички други оставятъ спомени, които винаги ще пълнятъ очитѣ ни съ сълзи.

Миръ на прахътъ ти, мили ни татко и дѣдо!

гр. Дупница, 25 февруари 1921 год.

ДЪЛБОКО ОЖАЛЕНИ: синове: Димитръ, Станко и Крумъ; снахи Поликсена Марика и Виктория дъщери: Александра и Финка: зетове: Христо и Атанасъ; внуци: Никола, Цвѣтанка, Надежда, Климентъ, Богданъ, Донка, Нора, Христо, Емилъ, Христо, Руменъ, и Руменка; Сѣмейства: Тасийови, Войнови, Величкови, Іапришикови, Т. и Г. Джерманови, Атанасови, Левови Лазаркови, Миркови, Николови, и др.

Благодарность.

Сѣмействата на наслѣдницитѣ на Христо П. Дачинъ изказватъ своята най голѣма благодарность къмъ всички граждани, граждани и селяни отъ околията, които съпроводиха останкитѣ на покойния имъ баща до вѣчното му жилище и на ония, които телеграфически изказаха съболезнованията си.

Отъ сѣмействата.

ЯКО Б. БАРУХОВЪ
адвокатъ — Кюстендилъ
приема да защитява всѣкакви дѣла.

Д-ръ Н. ПАВЛОВЪ
Дългогодишенъ градски лѣкарь се завърна въ Дупница и се установи въ кжщата на Коте п. Златковъ (на Главната улица срѣщу Развѣсената върба).
3—29—4

ИТАЛИЯНСКА **СОЛЬ** МОРСКА
кристална, бѣла, въ ютени чували продава на най-износни цѣни
Георги В. Бачевъ
Дупница

ПРИСТИГНАХА НИ
АМЕРИКАНСКИ ГАЛОШИ
съ дебели фортове и фланела
Качество прѣвъзходно. Цѣни евтини.
Продажба на едро и дребно при
Българската Банка за Международна Търговия
Дупнишки клонъ.

БОБОШЕВСКА ТЪРГОВСКА БАНКА — БОБОШЕВО
(БЕЗИМ. АКЦ. Д-ВО)
Съобщава на Г. г. лозаритѣ въ околията, че разполага съ **първокласни облагородени американски лози** отъ всички сортове мѣстни грозда, които по качество и цѣна кункуриратъ всички други.
10—28—10 **Отъ Банката.**

ПРѢДИ да си купите платъ за **ДАМСКИ** и **МЖЖКИ** дрѣхи посетете магазина на АЛКАЛАЙ и МИХАИЛОВЪ въ голѣмото здание „АКИТО", гдѣто пристигнаха голѣмъ изборъ отъ **Евг лейски** и **Български плате. Цѣни най-умѣрени.**
АЛКАЛАЙ и МИХАИЛОВЪ
3—27—3.

Ако искате
ви, хубави и на из- и цѣни обуща, заржите ги само при
Ю. Таджеръ
магазинъ „Берлинъ"

Дървени въглища
Букови и джбови ще намѣрите при Транспортното Дружество **„ОРИЕНТЪ"** — Дупница на **най-износни цѣни.**

Погледъ назадъ.

(по случай тримѣсечието на в. „Свѣтлина").

И въ България, както въ чужбина, се издаватъ доста провинциални вѣстници. За съжаление, общественото мнѣние за провинциалния вѣстникъ не е ласкаво. За Българскитѣ вѣстници изобщо не може да се говори, като за дѣло достигнало максималния успѣхъ. И до сега още се срѣщатъ столични вѣстници, които не само технически сж злѣ, но и редакционно. Не рѣдко столичната преса дава образци на скодоумие и безграмотность. Да не говоримъ за вѣстникарската добросъвѣстность, която обикновено е конкурирана отъ сензацията и продажничеството.

Но, неще и дума, българскиятъ провинциаленъ вѣстникъ е многократно по злѣ. Това е самата истина. Провинциалниятъ вѣстникъ е по блѣдъ и не може да бжде той широко информиранъ, за да задоволи онази болезнена нужда на обществото, което Теофратъ нарича **познаване**. Не, че софийскитѣ журналисти високомѣрно оцѣняватъ провинциалнитѣ си събратя, не! Бѣдата обикновено се крие въ лошото редактиране. Често невѣжи хора вѣстникарствуватъ и даватъ изобиленъ материалъ отъ семковщина, който старателно се използува напр. отъ негово прѣвъзходителство **Хамлетъ** Принцъ Датски за долния етажъ на в. Зора. Освѣнъ това не по-малко мжчнотии се срѣщатъ въ техническото подреждане.

Ние имахме прѣдъ видъ всичкитѣ тѣзи нѣща, знаехме и знаемъ за опититѣ, които сж правени въ Дупница да се издава вѣстникъ. И въпрѣки това започнахме в. „Свѣтлина". Започнахме го, бидейки убѣдени, че ще успѣемъ да направимъ крачка напрѣдъ, защото оцѣнявахме нуждата отъ единъ седмиченъ листъ за града и околията като твърдѣ голѣма, защото вѣрвахме, че ще намѣримъ морална и абонаментна подкрѣпа въ нашата собствена срѣда.

Не се излъгахме. Вѣстникъ „Свѣтлина", въ продължение на три мѣсеци излиза найредовно всѣка седмица. Тъй, както го казахме въ програмната статия на първия брой, така излѣзе: мнозина се отнесоха скептично къмъ нашето начинание. Не малцина проявиха любопитство къмъ скромностьта на „редакторитѣ", а една часть отъ гражданството посрѣщна появата на в. Свѣтлина съ задоволство. Тая часть отначало незначителна, сега много по-голѣма и съ гордость, навършвайки първото тримѣсечие, можеме днесъ да кажемъ: **Нашиятъ вѣстникъ има своитѣ редовни четци въ града и селата.**

Изълнила ли е редакцията своята задача прѣзъ това врѣме? Самитѣ ние, които пишемъ въ Свѣтлина не мислимъ, че стореното е достатъчно. Напротивъ нашиятъ опитъ има своитѣ недостатъци, които сж били неизбѣжни. Въ всѣки случай ние, съ помощьта на нашитѣ сътрудници, докоснахме много въпроси. Културното дѣло на читалищата въ града и околията, училищния въпросъ, общинската политика, санитарни въпроси и хигиена, медицински статии, земледѣлие отчасти, вжтрѣшенъ и външенъ, прѣгледъ, изъ живота на селата, нѣколко оргинални и прѣводни литературни подлистници, злободневки, и политически статийки — това е въ общи заглавия съдържанието на излѣзлитѣ вече 12 броя.

Това съдържание увеличи нашитѣ абоната и четци. Нашиятъ активъ е прѣдъ читателитѣ ни, които могатъ да го прѣцѣнятъ.

Между другото тука му е мѣстото да се напомнятъ нѣколкото инциденти около нашия вѣстникъ. Тѣ произлѣзоха отъ стълкновения на възгледи въ колонитѣ на в Свѣтлина. Тѣ се дължатъ отчасти и на нашитѣ провинциални нрави. Дължатъ се още и на нашата програма, което е трънъ въ очитѣ на мнозина любители на тъмнината и мракобѣсието. Мнозина почувствували се заслужено засѣгнати и уязвени, правиха опити да отклонятъ Свѣтлина отъ нейнитѣ начертани директиви. Не успѣха и нѣма да успѣятъ! За насъ е скжпа истината и правдата — тѣ сж нашата програма, на тѣхъ служихме и ще служимъ.

Свѣтлина започва второто тримѣсечие, безъ да промѣня своята програма. Редакцията ще се помжчи да внесе нови подобрѣния въ вѣстника за да стане той истинско огледало на обществения, културенъ и стопански животъ въ нашия край. И не само да му бжде огледало, **но и да подпомага тия обществени прояви е задачата на Свѣтлина.** Защото ние знаемъ цѣната на **самоуправлението** и **самодѣйностьта** на народа, стрѣмящъ се къмъ съвършено държавно и стопанско устройство. Искаме ли да постигнемъ проче тия цѣли, искаме ли, да обновимъ държавата и **искренно да я прѣустроимъ** — ще трѣбва да отдадемъ онова значение на обществената работа въ малкитѣ центрове, каквото му сж отдавали още учредителитѣ на българската конституция прѣзъ 1879 год. Тогава още, при разисканията въ учредителното събрание **К. Стоиловъ** по този въпросъ е казалъ: „Ние трѣбва да се стараемъ у насъ да се развиятъ много центрове на политически и общественъ животъ. Това е началото на централизацията, което Франция съ мжка се стрѣми да постигне и което дава сила на Англия и Америка. . . Нашето отечество трѣбва да състави едно цѣло, но въ сжщото врѣме да гледаме, щото да съставимъ отдѣлни центрове, които въ миниатуренъ видъ да прѣдставляватъ цѣлото и на които конституцията да гарантира самоуправление... защото само тогава ще имаме силно народно управление", (стр. 111 отъ дневницитѣ спрѣдъ Д-ръ Гергиновъ и съчинението му Държав устройство на България, стр. 475).

Ние напомнихме тия възгледи отъ прѣди 40 години, за да подчертаемъ, задачата за създаване отъ провинциинитѣ градове малки центрове на общественъ животъ и култура е една неразрѣшена сериозна задача, на която заслужава да послужи и днешната наша идейна интелегенция.

Редакцията.

Т. Димчевъ.

Срѣдновѣковность.

Епохата отъ V до XV столѣтие е извѣстна въ историята като срѣдновѣковна. Тя се характеризира съ общъ културенъ упадъкъ, умствена нищета, гражданско и политическо равенство, съсловно дѣление и съсловна борба, упадъкъ на търговия и промишленость а впослѣдствие общъ упадъкъ на градоветѣ, които по силата на феодализацията се прѣвръщатъ на земледѣлски селища, вмѣсто правосждие — въздигание юмрукото право въ сжщински култъ на силния, туй било върховно право. Вслѣдствие на разглобеностьта и обезсилването на държавната власть, духовенството, като позитель на полукултурно завладѣнитѣ народи, въздига своят авторитетность. Папата, възвѣстява теократическата управа, като най-цѣлесъобразна — той се налага надъ всички свѣтски владѣтели. Невѣжествената маса, която умишлено се остава да бжде такава, е сжщинската на помраченото и потънало въ разкошъ западно духовенство. Рицаритѣ сж военото съсловие. Тѣ чрѣзъ обряда „хомажъ" получаватъ отъ феодалнитѣ владѣтели ленни владения (феоди). Феодалния владѣтель въ своя замъкъ е съсрѣдоточилъ потрѣбнитѣ му индустриялни заведения: ковачница, хлѣбарница, мѣлница, дърводѣлница и пр., за да изкарватъ потрѣбнитѣ му продукти за задоволяване своитѣ нужди. Селенитѣ му донасятъ отъ обработваемата земя всичко въ натура: житото, царевица, зеленчуци, прасета, вино, гжски, пуйки, кокошки, яйца и др., значи сжществувало е затворено натурално стопанство.

Мила картина прѣдставляватъ забавитѣ на тѣзи владѣтели. Уединени въ своитѣ кули безъ работа, би трѣбвало да прѣкарватъ въ скука. Не, живота трѣбва да се разнообразява; за това, тѣ свикватъ въ освѣтленитѣ отъ факели стаи вечеринки. Дамитѣ сж по вкусъ облѣчени: въ разноцвѣтни кафтани, гологжрди, голоржки. Минаващитѣ рапсоди биватъ нагласявяни съ своитѣ арфи въ нѣкой жгълъ на стаята, за да пѣятъ и свирятъ; а младитѣ рицари (кавалери), облѣчени сжщо въ тѣсни кадифяни или кафтяни дрѣхи, ухажватъ по край милитѣ и изнѣжени дами. Тѣ сж навикнали отъ млади години да правятъ ниски поклони, да прѣдлагатъ услугитѣ си да бждатъ „серви" и да забавляватъ. Обаче, тѣ сж длъжни да покажатъ своята мжжественость, а тая ще се покаже тепърва въ други забави, нарѣчени турнири. На висока стъгда, до обширно заградено мѣсто, насѣдали дамитѣ, наредени по положение и хубость, избиратъ изъ между тѣхъ една за царица. А рицаритѣ облѣчени въ желѣзни брони на коне, съ дълги копия, сж готови да се състезаватъ, маскирани за да се непознае личностьта. Състезанията почватъ, копия се чупятъ, ала пажоветѣ имъ додаватъ други до тогава, до гдѣто нѣкой не бжде сваленъ отъ коня.

Героя получава подаръкъ отъ царицата дама

Друго, сѣмейството на феодалния владѣтель съ соколи на рамо, при хубаво врѣме, излиза на ловъ, за да подиша чистия въздухъ. Каква приятна забава! Разбира се, че подобенъ животъ би се харесалъ на мнозина отъ насъ, особено на ония, които смѣтатъ че въ класовата борба се заключава истинското щастие на народа — на смѣтка на другитѣ класи искатъ да подобрятъ своето благоденствие. Въ този вѣкъ на грубъ и прѣстжпенъ егоизмъ на сцената се приказва за общонародно щастие, а задъ сцената потръкватъ ржцѣ за келепира отъ тонковцитѣ. Тѣ считатъ като главенъ факторъ на историческитѣ събития материялнитѣ поводи, що създаватъ класовитѣ борби. Тѣ игнониратъ силата и влиянието на личностьта. Обаче, личностьта въ XVIII и XIX вѣкове промѣни, прѣсъздаде старата система на управа и старитѣ приеми въ създаване на икономически блага. Тя окарикатури благодарение изнамирването на огнестрѣлнитѣ оржжия срѣдновѣковната система на управление и юмручното право въ лицето на „Донъ-Кихота". Тя прѣсъздаде градоветѣ до центрове на търговия, промишленость и просвѣта. Тъзи личность ни подказва, че не може да сжществува идеална държава, безъ идеални граждани

(слѣдва)

Маркъ Твенъ.

Сждбоносенъ жребий.

Сюжетъ за този разказъ е послужила трогателната случка упомѣната въ „Писмата и рѣчитѣ на Олївера Кромвеля" — отъ Карлейля.

М. Твенъ.

II (3).

На слѣдующата сутринь убитата отъ скръбь майка не бѣше въ състояние да стане отъ постелката си, около която стояха доктора и милосердна сестра, и отъ врѣме на врѣме тайно си шепнеха. Абби не пускаха въ стаята. — Нея я отпратиха да тича, да си играе, защото „мама й е болна". Дѣтето скжтано съ топли зимни дрѣхи излѣзе на улицата—но тамъ изведнъжъ му се стори за необикновенно, за не хубаво гдѣто татко и тъй дълго се бави въ Тоуеръ, а не дойде при болната и мама. Защо тъй? — трѣбва да се разясни: — и тя сама ще извърши това.

Слѣдъ единъ часъ военнитѣ сждии влѣзоха пакъ при Лорда — Протектора Той ги посрѣщна стоишкомъ, съ суровъ изгледъ, опрѣнъ съ една ржка върху гърба на стола и имъ каза, че е готовъ да ги изслуша. Единъ отъ сждиитѣ каза:

— Ние ги уговаряхме да измѣнятъ своето рѣшение; молихме ги, но тѣ настояватъ на своето и не искатъ да хвърлятъ жребей готови сж да умратъ, но да осквернатъ своята вѣра не искатъ.

Лицето на главнокумандующия се намръщи. Той не каза нищо Нѣколко врѣме стоя тъй замисленъ и послѣ рече:

— Не бива всички да умратъ. За тѣхъ другъ ще хвърли жребие Изражение на радость и благодарность озари лицата на сждиитѣ. — Пратете да ги доведътъ и ги въведете въ съсѣдната тука стая. Наредете ги съ лица къмъ стѣната и съ извъртани назадъ ржцѣ. Съобщете ми когато ще бждатъ тука"

Когато сждиитѣ излѣзоха — той даде заповѣдь на своя адютантъ. — „Идете ми доведете първото дѣте, което срѣщнете на улицата" Адютанта излѣзе и слѣдъ нѣколко минути се върна водящъ за ржка Абби Дѣтето пусна ржката на Адютанта, приближи се смѣло до „страшния човѣкъ", при името на което трѣпваше земната власть, възседна скута му и каза:

— Азъ Ви познавамъ съръ; Вие сте Лорда — Протектора, азъ всѣки пжть Ви виждамъ, когато минавате покрай нашата кжща. Всички се боятъ отъ Васъ, но азъ не, защото мене никога не гледате сърдито; — помните нали? Азъ бѣхъ облѣчена въ червена рокличка съ сини панделки отпрѣдъ. Помните ли ме?

На суровото и намръщено лице се появи лека усмивка. Той каза важно и дипломатично.

— Почакай. . . азъ. . .

— Азъ стояхъ прѣдъ кжщи. . . Нали знаете нашата кжща?

— Мило дѣте, тежко ми е, но. . . Дѣтето го прѣкъсна:

— Не! Вие не помните! А пъкъ Васъ азъ Ви помна

Признавамъ се, но за напрѣдъ, давамъ дума, азъ нѣма да те забравя. Ти ми прощавашъ и за напрѣдъ ще бждешъ мой другаръ нали?

— Да, ще бжда! Но азъ не мога да разбера какъ сте могли да ме забравите! Вѣроятно по нѣкога бивате много разсѣяни. — По нѣкой пжть и азъ сжщо На драго сърдце Ви прощавамъ, защото Вие се обѣщахте за напрѣдъ да бждете добри и справедливи и може би тъй добри, както. . . но прѣгърнете ме по-силно, както моя татко, защото азъ тъй истичахъ. . .

— Азъ ще изпълня твоето желание, ще те притисна крѣпко о своитѣ гърди, сжщо както твоя баща, мое мило дѣте. Ти ми напомвашъ моята мъничка дъщеря, — сега тя е вече голѣма, нѣжна, мила хубавичка. И тя е надарена съ такава нѣжна и добра душа като твоята, мъничка моя вълшебнице, и сжщо съ такава всепобеждающа мила довѣрчивость и къмъ свои и къмъ чужди хора, която довѣрчивость прави доброволенъ робъ всѣкиго, къмъ когото е отправена. И тя тъй сѣдеше, както ти сега, на моя скутъ и нейната наивность и прѣлѣсть ми помагаха да забравямъ умора и грижи, и подмладяваше моето сърдце, сжщо както ти сега. Съ нея бѣхъ едновъзрастенъ другаръ. . . Отдавна бѣше туй. Годинитѣ текътъ а, съ тѣхъ изчезна всичко. Ти ми връщашъ напомвашъ това щасливо врѣме, приеми благословията на умирения, отпадналъ човѣкъ, мило мое дѣте. Ти смъкна отъ мойтѣ убити плѣщи, на които нося дълга къмъ своето отечество — Англия.

— И много ли я обичате?

— Разсжди само мое дѣте! „тя" заповѣдва и азъ изпълнявамъ.

— Колко сте добръ! не искате ли да ме цѣлунете?

— Съ голѣма благодарность и считамъ това за особено щастие. Тъзи цѣлувка за тебе, тази пъкъ за нея. Ти молишь, а би трѣбвало да искашъ, да заповѣдвашъ, защото ти сега замѣнявашъ тъзи на която никога нищо не можахъ да откажа. Момиченцето плѣсна съ ржцѣ при тия думи. — Въ сжщия моментъ вънъ се чу тропанието на солдати идящи въ кракъ.

— Солдати! Солдати! Лордъ Протекторе! Абби, иска да ги види.

— И ще ги видишъ миличка, но почакай една минута. Имамъ една малка молба до тебе.

Влѣзлия офицеръ се поклони почтено и рече:

— Доведоха ги Ваша Свѣтлость — Офицера се пакъ поклони и излѣзе.

Слѣдва.